

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 94/12
Luksemburg, 3 lipca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-128/11
UsedSoft GmbH / Oracle International Corp.

Autor oprogramowania nie może sprzeciwić się odsprzedaży swych „używanych” licencji umożliwiających korzystanie z jego pobranych z Internetu programów

Wyłączne prawo do rozpowszechniania kopii programu komputerowego objętej taką licencją zostaje wyczerpane wraz z jej pierwszą sprzedażą

Oracle tworzy i rozpowszechnia, m. in. poprzez system pobierania plików z Internetu, programy komputerowe przeznaczone dla sieci typu klient-serwer. Klient pobiera kopię programu bezpośrednio ze strony internetowej Oracle na swój komputer. Przyznane w umowie licencyjnej prawo do korzystania z takiego programu obejmuje uprawnienie do trwałego przechowywania jego kopii na serwerze i udostępnienia go maksymalnie 25 użytkownikom poprzez pobranie oprogramowania do pamięci głównej ich komputerów. Zgodnie z tymi umowami licencyjnymi klient uzyskuje, wyłącznie do celów własnej działalności gospodarczej, bezterminowe i nieprzenoszalne prawo do korzystania z oprogramowania. W ramach umowy serwisowania przewidziana jest możliwość pobierania ze strony internetowej Oracle uaktualnionych wersji danego programu komputerowego (updates) oraz programów służących poprawieniu błędów (patches).

UsedSoft jest niemieckim przedsiębiorstwem, które sprzedaje licencje odkupione od klientów Oracle. Klienci UsedSoft, którzy jeszcze nie są posiadaczami oprogramowania, pobierają je, po nabyciu „używanej” licencji, bezpośrednio ze strony internetowej Oracle. Klienci, którzy są już posiadaczami tego oprogramowania, mogą dokupić licencje lub ich części dla dodatkowych użytkowników. W takim przypadku klienci ci pobierają oprogramowanie do pamięci głównej komputerów tych dodatkowych użytkowników.

Oracle pozwała UsedSoft przed niemiecki sąd domagając się zakazania stosowania tej praktyki. Rozpoznający ten spór w ostatniej instancji Bundesgerichtshof (niemiecki Najwyższy Sąd Federalny) wystąpił do Trybunału o dokonanie w tym kontekście wykładni dyrektywy w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych¹.

Zgodnie z tą dyrektywą, pierwsza sprzedaż na terytorium Unii kopii programu komputerowego przez podmiot praw autorskich lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do rozpowszechniania tej kopii w Unii. Tak więc podmiot praw autorskich, który wprowadza kopię do obrotu na terytorium państwa członkowskiego Unii, traci możliwość powołania się na swój monopol na korzystanie w celu sprzeciwienia się odsprzedaży tej kopii. W niniejszym przypadku Oracle podnosi, że ustanowiona w tej dyrektywie zasada wyczerpania nie ma zastosowania do licencji na korzystanie z programów komputerowych pobranych z Internetu.

W wydanym dzisiaj wyroku Trybunał wyjaśnił, że **zasada wyczerpania prawa do rozpowszechniania ma zastosowanie nie tylko wtedy, gdy podmiot praw autorskich wprowadza do obrotu kopie oprogramowania znajdujące się na nośniku materialnym (płyce CD-ROM czy DVD), lecz również wtedy, gdy rozpowszechnia je on poprzez umożliwienie pobrania tych kopii ze swej strony internetowej.**

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/24/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz.U. L 111, s. 16).

Jeśli bowiem podmiot praw autorskich udostępnia swemu klientowi kopię – niezależnie od tego, czy jest to kopia materialna czy niematerialna – zawierając jednocześnie z nim przewidującą zapłatę ceny umowę licencyjną przyznającą bezterminowe prawo do korzystania z tej kopii, podmiot ten sprzedaje tę kopię klientowi i wyczerpuje w ten sposób swoje **wyłączne prawo do rozpowszechniania. Transakcja taka wiąże się bowiem z przeniesieniem prawa własności tej kopii. Nawet jeśli ta umowa licencyjna zakazuje dalszego zbywania, podmiot prawa autorskiego nie może już sprzeciwić się odsprzedaży tej kopii.**

Trybunał zaznaczył w szczególności, że ograniczenie zastosowania zasady wyczerpania prawa do rozpowszechniania tylko do kopii programów komputerowych sprzedawanych na nośnikach materialnych umożliwiłoby podmiotowi praw autorskich sprawowanie kontroli nad odsprzedażą kopii, które zostały pobrane z Internetu i żądanie przy każdej transakcji odsprzedaży zapłaty kolejnego wynagrodzenia pomimo tego, że pierwsza sprzedaż tej kopii już umożliwiła temu podmiotowi uzyskanie odpowiedniego wynagrodzenia. Takie ograniczenie odsprzedaży pobranych z Internetu programów komputerowych wykraczałoby poza to, co jest konieczne do ochrony praw, które stanowią szczególny przedmiot własności intelektualnej.

Ponadto wyczerpanie prawa do rozpowszechniania obejmuje swym zakresem również kopię programu komputerowego, która została sprzedana już po uaktualnieniu jej przez podmiot praw autorskich i wprowadzeniu przezeń poprawek. Nawet bowiem w przypadku, w którym umowa serwisowania została zawarta na czas określony, funkcje tego programu, które zostały naprawione, zmienione lub dodane w ramach wykonania takiej umowy, stanowią integralną część początkowo pobranej kopii i klient może z nich korzystać w nieograniczony w czasie sposób.

Trybunał podkreślił jednak, że jeśli kupiona przez **pierwszego nabywcę** licencja występowała w pakiecie dla takiej ilości użytkowników, która przekraczała jego potrzeby, nabywca ten **nie ma jednak prawa**, opierając się na zasadzie wyczerpania prawa do rozpowszechniania, **do dokonania podziału tej licencji** i jej częściowego odsprzedania.

Trybunał wyjaśnił ponadto, że **początkowy nabywca** materialnej lub niematerialnej kopii programu komputerowego, którego prawo do dystrybucji przez podmiot praw autorskich zostało wyczerpane, **powinien w momencie odsprzedaży dezaktywować jego pobraną na swój komputer kopię.** Jeśli bowiem nadal by jej używał, naruszyłby przysługujące wyłącznie podmiotowi praw autorskich prawo do **zwielokrotniania** jego programu komputerowego. W odróżnieniu od wyłącznego prawa do **rozpowszechniania**, wyłączne prawo do **zwielokrotniania** nie zostaje wyczerpane przy pierwszej sprzedaży. Dyrektywa zezwala jednak na dokonywanie zwielokrotnienia, które jest konieczne do umożliwienia korzystania z tego programu komputerowego przez uprawnionego nabywcę zgodnie z zamierzonym celem. Takie zwielokrotnienie nie może zostać zakazane umownie.

W tym kontekście Trybunał udzielił odpowiedzi, że każdy następny nabywca kopii, w przypadku której przysługujące podmiotowi praw autorskich prawo do rozpowszechniania zostało wyczerpane, jest w tym sensie uprawnionym nabywcą. Może on zatem pobrać na swój komputer kopię, którą sprzedał mu pierwszy nabywca. Takie pobranie należy uznać za zwielokrotnienie programu komputerowego konieczne do umożliwienia korzystania z tego programu przez tego nowego nabywcę zgodnie z zamierzonym celem.

Nowy nabywca licencji na korzystanie, taki jak klient UsedSoft, będzie zatem mógł, jako uprawniony nabywca poprawionej i uaktualnionej kopii danego programu komputerowego, dokonać pobrania tej kopii ze strony internetowej podmiotu praw autorskich.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotykają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

www.curia.europa.eu

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎(+352) 4303 2793